Digital Divide from ICT Literacy Viewpoint: An Investigation of Primary School Students' Views

Sayısal Uçurumun BİT Okuryazarlığı Açısından İlköğretim Öğrencilerinin Görüşlerine Göre İncelenmesi

Hatice Yıldız

Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, Ankara

hatyil05@hacettepe.edu.tr

Süleyman Sadi Seferoğlu

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, Ankara

sadi@hacettepe.edu.tr

Özet

Sayısal uçurum, cinsiyet, anne, babanın eğitim durumu, aylık gelir, yaşanılan yerleşim birimi ve yaşanılan coğrafi bölge şeklindeki demografik değişkenlerine göre bireylerin, BİT'e erişimde ve BİT okuryazarlığında yaşadığı eşitsizliği ifade eden bir kavramdır. Bu çalışma çerçevesinde 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin sayısal uçurumun BİT okuryazarlığı göstergesi ile ilgili mevcut durumunun belirlenmesi amaçlanmaktadır. İlişkisel tarama yöntemi kullanılan araştırmanın çalışma grubunu 2010-2011 eğitim-öğretim yılında ilköğretim 7. ve 8. sınıfa devam eden 28 ilden toplam 979 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada katılımcıların kişisel bilgilerini, BİT sahipliğini ve BİT okuryazarlığını belirlemek için araştırmacı tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Verilerin analizinde frekans ve yüzdeler hesaplanmış ki-kare testi kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre BİT okuryazarlığı açısından ise aylık gelire, yaşanılan coğrafi bölgeye ve anne eğitim düzeyine bağlı sayısal uçurum bulunduğu söylenebilir.

Anahtar Sözcükler

Sayısal uçurum, BİT, BİT okuryazarlığı.

Abstract

Digital divide, gender, mother, father's education level, monthly income, place of residence, demographic variables of the form of currency and by geographical region experienced

individuals, where ICT access and ICT literacy is a concept that expresses inequality. Within the framework of this study, 7 and 8 grade students' ICT literacy in the digital divide is to determine the current status of indicator. The study group used the method of correlative elementary school in the academic year 2010-2011 7 and 8 class of 979 students a total of 28 provinces are ongoing. In this study, participants' personal information, the ownership of ICT and ICT literacy developed by the researcher to determine the "Personal Information Form". Frequencies and percentages were calculated to analyze the data, chi-square test was used. According to the results of the study in terms of ICT literacy monthly income, living depending on geographic region and educational level of the mother can be said that the digital divide.

Keywords

Digital divide, ICT, ICT literacy.

GİRİŞ

Problem Durumu

Sayısal Uçurum Nedir?

Günümüzde gelişen teknolojilerle birlikte ortaya çıkan bir tehdit olan sayısal uçurum kavramı; değişik coğrafi alanlarda sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel koşullar bakımından farklılık gösteren, bireylerin, kurumların ve küresel ölçütlerin bilgi ve iletişim teknolojilerine erişimde yaşanan eşitsizlikleri kapsayan çok boyutlu bir kavramdır. Sayısal uçurum, ülkeler arasında farklılık gösterdiği gibi ülkeler içerisinde de farklılıklar içermektedir [15]; [9]; [8]. Sayısal uçurum, cinsiyet, anne, babanın eğitim durumu, aylık gelir, yaşanılan yerleşim birimi ve yaşanılan coğrafi bölge şeklindeki demografik değişkenlerine göre bireylerin, BİT'e erişimde yaşadığı eşitsizliği ifade eden bir kavramdır. Toplumda özellikle ekonomik farklılıkların yoğun olduğu bölgelerde erişim yoksunluğundan doğan bir dizi eksikliklerden kaynaklanan eşitsizlikler meydana gelmektedir [11]. Bu tanımlamaların yanı sıra sayısal uçurumu açıklamak için "yaş, cinsiyet, gelir durumu, coğrafi bölgeler, ırk" gibi değişkenler gösterge olarak kullanılmıştır [3]. Coğrafi bölgelere göre farklılıklar sayısal uçurumu tanımlamada göze çarpan önemli bir unsurdur. BİT'in kullanımına ilişkin bölgesel farklılıkların giderilememesi sorunu, uzun vadede toplumlar ve bireyler arası sayısal uçurumun büyümesine neden oluşturacak bir durumdur [6].

Çalışmanın Amacı

Bu çalışma, ilköğretim 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin sayısal uçurumun BİT okuryazarlığı göstergesi ile ilgili mevcut durumunu belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda öğrenci görüşleri alınmıştır.

Problem Cümlesi

İlköğretim 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin çeşitli değişkenler açısından incelendiğinde BİT okuryazarlığı durumu nedir?

Alt Problemler

1. İlköğretim 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin BİT okuryazarlık düzeyleri nedir?

2. İlköğretim 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin BİT okuryazarlığı düzeyi ile "cinsiyet, anne, baba eğitim durumu ve yaşadığı coğrafi bölge" şeklindeki demografik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
    a. İlköğretim 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin BİT okuryazarlığı düzeyi ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
    b. İlköğretim 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin BİT okuryazarlığı düzeyi ile anne, baba eğitim durumu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
    c. İlköğretim 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin yaşadıkları coğrafi bölge ile BİT okuryazarlığı düzeyi arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma ilişkisel tarama modeli türünde bir araştırmadır.

Çalışma Grubu ve Özellikleri

Çalışmanın evrenini Türkiye'de öğrenim gören 7. ve 8. sınıftaki öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemi ise uygun örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Çalışma, araştırmacının ulaşabildiği Milli Eğitim Bakanlığına (MEB) bağlı okullardan seçilen öğrencilerle gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini 2010-2011 eğitim-öğretim yılında ilköğretim 7. ve 8. sınıfa devam eden Türkiye'deki 28 ilden toplam 979 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmanın yapıldığı iller Akdeniz Bölgesinde Antalya ve Burdur; Doğu Anadolu Bölgesinde Ağrı, Ardahan, Erzurum, Iğdır ve Kars; Ege Bölgesinde Denizli, İzmir, Manisa ve Muğla; Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Bitlis, Diyarbakır, Gaziantep ve Şırnak; İç Anadolu Bölgesinde Aksaray, Ankara, Çankırı, Karaman, Kırıkkale ve Kırşehir; Karadeniz Bölgesinde Bartın, Çorum, Trabzon ve Zonguldak; Marmara Bölgesinde Bursa, İstanbul ve Kocaeli'dir.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada çalışma grubunun genel profilini belirlemek için "Kişisel Bilgi Formu" ve "BİT Kullanımı Anketi" gibi veri toplama araçları kullanılmıştır. Veri toplama araçları katılımcılara çevrim-içi uygulanmıştır.

Veri Toplama Araçlarının Uygulanma Süreci

Veri toplama araçlarının uygulanması işlemi çevrim-içi ortamda gerçekleştirilmiştir. Anketler okullardaki BT laboratuvarlarında doldurulmuştur. Araştırmacının bizzat gidebildiği okullarda ilgili yöneticilerin de onayıyla uygulamayı kendisi yapmıştır. Diğer okullarda ise uygulamayı o okullarda laboratuvar kullanan öğretmenler ilgili okullardaki yöneticilerin onayıyla gerçekleştirmiştir. Bu amaçla öncelikle araştırmacının tanıdığı BT öğretmenleriyle iletişime geçilmiş ve bu konuda destek verebileceğini belirten öğretmenlerin bulunduğu okullar seçilmiştir. Uygulamalar BT dersinin olduğu okullarda BT dersi saatinde, diğer durumlarda ise laboratuvarı kullanan çeşitli branş derslerinde yapılmıştır.

Verilerin Çözümlenmesi

Veriler, araştırma problemlerine göre, frekans, yüzde, ki kare istatistiksel tekniklerinden yararlanılarak çözümlenmiştir. Verilerinin çözümlemelerinde .05 anlamlılık düzeyi tanımlanmıştır.

Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde araştırma soruları bağlamında elde edilen bulgular verilmiştir.

İlköğretim 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin BİT Okuryazarlık Düzeyleri nedir?

Öğrencilerin BİT okuryazarlık düzeylerini ortaya koymak amacıyla "öğrencilerin BİT'i kullanma düzeylerine ilişkin değerlendirmeleri"yle ilgili hesaplanan frekans ve yüzdelerin dağılımı Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Öğrencilerin BİT'i kullanma düzeylerine ilişkin değerlendirmeleri

Bilgisayar ve İnternet Kullanımı	Kullanım Düzeyi	f	%
Bilgisayar kullanım düzeyi	Başlangıç düzeyinde kullanıyorum	194	22,7
	Orta düzeyde kullanıyorum	457	53,4
	İleri düzeyde kullanıyorum	205	23,9
	Toplam	856	100
İnternet'i kullanım düzeyi	Başlangıç düzeyinde kullanıyorum	164	20
	Orta düzeyde kullanıyorum	425	51,7
	İleri düzeyde kullanıyorum	233	28,3
	Toplam	822	100

Tablo 1'de görüldüğü üzere, katılımcıların %22,7'si kendi bilgisayar kullanma durumunu başlangıç düzeyde (düşük), %53,4'ü orta düzeyde (orta), %23,9'u ise ileri düzeyde (yüksek) olarak değerlendirmektedir. Öğrencilerin %20'si İnternet kullanma durumunu başlangıç düzeyde (düşük), %51,7'si orta düzeyde (orta), %28,3'ü ise ileri düzeyde (yüksek) olarak değerlendirmektedir. Öğrencilerin yarıdan fazlası kendisini bilgisayar kullanımı konusunda orta düzeyde görürken İnternet kullanımı ile ilgili değerlendirmelerde de durum farklılık göstermemektedir.

İlköğretim 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin BİT okuryazarlığı düzeyi ile "cinsiyet, anne, baba eğitim durumu ve yaşadığı coğrafi bölge" şeklindeki demografik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

a. İlköğretim 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin BİT okuryazarlığı düzeyi ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre BİT okuryazarlığı düzeyini ortaya koymak amacıyla "cinsiyete göre BİT okuryazarlık düzeyleri"yle ilgili olarak ki-kare testi analiz sonuçları, frekans ve yüzdeler hesaplanmıştır. Bununla ilgili verilerin dağılımı Tablo 2 ve 'de sunulmuştur.

Tablo 2. Cinsiyet ile BİT okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişkiye ait ki-kare analiz sonuçları

	İnternet Kullanım Düzeyleri			
		Değer	df	p
Cinsiyet	Ki-kare İstatistiği	3,69	2	,16

Tablo 2'ye göre cinsiyet ile BİT okuryazarlığı arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir (p>0,05).

Tablo 3. Katılımcıların cinsiyete göre BİT okuryazarlık düzeylerine (internet kullanımı) ilişkin değerlerin Dağılımı

Demografik Özellikler		İnternet Kullanım Düzeyleri						Toplam	
		Düşük		Orta		Yüksek			
		f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet	Kadın	74	19	215	55,1	101	25,9	390	100
	Erkek	90	21,1	207	48,5	130	30,4	427	100
	Toplam	164	20,1	422	51,7	231	28,3	817	100

İlköğretim 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin cinsiyetleri ile internet kullanım düzeylerini gösteren çapraz tabloda görüldüğü üzere, kadın ve erkeklerin yaklaşık yarısı bilgisayar ve İnternet kullanım durumunu orta düzey olarak değerlendirmektedir. Ayrıca kadınların erkeklere göre BİT okuryazarlığı düzeylerini genel olarak daha düşük olarak değerlendirdikleri görülmektedir.

b. İlköğretim 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin BİT okuryazarlığı düzeyi ile anne, baba eğitim durumu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Öğrencilerin anne, baba eğitim düzeylerine göre BİT okuryazarlık düzeylerini ortaya koymak amacıyla "anne, baba eğitim düzeylerine göre BİT okuryazarlık düzeyleri (İnternet kullanımı)" ile ilgili olarak frekans ve yüzdeler hesaplanmıştır. Bununla ilgili verilerin dağılımı Tablo 4 ve Tablo 5, Tablo 6 ve Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 4**.** Anne Eğitim düzeyi ile BİT okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişkiye ait ki-kare analiz sonuçları

	İnternet Kullanım Düzeyleri			
		Değer	df	p
Anne eğitim durumu	Ki-kare İstatistiği	24,71	10	,006

Anne eğitim düzeyi ile BİT okuryazarlığı arasındaki ki kare sonucuna göre anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir (p≤0,05). Bu bulgu, annelerin eğitim düzeylerinin çocuklarının BİT okuryazarlığı düzeyleri üzerinde ne derece önemli olduğunun ve ayrıca kadınların teknoloji konusunda eğitilmelerinin gerekliliğinin bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

Tablo 5. Katılımcıların anne eğitim düzeyine göre BİT okuryazarlık düzeylerine (internet kullanımı) ilişkin değerlerin dağılımı

Demografik Özellikler		İnternet Kullanım Düzeyleri						Toplam	
		Düşük		Orta		Yüksek			
		f	%	f	%	f	%	f	%
Anne eğitim durumu	Okuma yazması yok	10	12,2	55	67,1	17	20,7	82	100
	İlköğretim 1. kademe	89	24,6	176	48,6	97	26,8	362	100
	İlköğretim 2. kademe	28	14,9	95	50,5	65	34,6	188	100
	Ortaöğretim	29	20,4	79	55,6	34	23,9	142	100
	Lisans	5	15,2	13	39,4	15	45,5	33	100
	Lisansüstü	3	30	4	40	3	30	10	100
	Toplam	164	20,1	422	51,7	231	28,3	817	100

Öğrencilerin anne eğitim düzeyine göre İnternet kullanım düzeylerinin verildiği çapraz tabloya göre annesi lisans mezunu olan öğrenciler İnternet kulanım düzeyini %45,5 ile yüksek olarak, annesi okuma yazma bilmeyenler ise İnternet'i kullanım düzeyini %12,2 ile düşük olarak değerlendirmektedir. Anne eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin BİT okuryazarlığı düzeyinin yükseldiği söylenebilir.

Tablo 6. Baba Eğitim düzeyi ile BİT okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişkiye ait ki-kare analiz sonuçları

İnternet Kullanım Düzeyleri				
		Değer	df	p
Baba eğitim durumu	Ki-kare İstatistiği	7,28	10	,70

Yapılan ki kare analizleri baba eğitim düzeyi ile BİT okuryazarlığı arasında anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir ($p>0,05$). Başka bir deyişle baba eğitim düzeyinin BİT okuryazarlığı üzerinde belirleyici olmadığı söylenebilir (Bkz. Tablo 6).

Tablo 7. Katılımcıların baba eğitim düzeyine göre BİT okuryazarlık düzeylerine (internet kullanımı) ilişkin değerlerin dağılımı

Demografik Özellikler		İnternet Kullanım Düzeyleri						Toplam	
		Düşük		Orta		Yüksek			
		f	%	f	%	f	%	f	%
Baba eğitim durum	Okuma yazması yok	3	13,6	14	63,6	5	22,7	22	100
	İlköğretim 1. kademe	50	18,3	142	52	81	29,7	273	100
	İlköğretim 2. kademe	44	21,1	114	54,5	51	24,4	209	100
	Ortaöğretim	46	21,2	107	49,3	64	29,5	217	100
	Lisans	15	19,5	39	50,6	23	29,9	77	100
	Lisansüstü	6	31,6	6	31,6	7	36,8	19	100
	Toplam	164	20,1	422	51,7	231	28,3	817	100

Öğrencilerin baba eğitim düzeyine göre İnternet kullanım düzeylerine ilişkin verilere göre babası lisansüstü mezunu olan öğrencilerin %31,6'sı İnternet'i kullanım düzeylerini düşük olarak tanımlamıştır. Babası lisans mezunu olanların%29,9'u, babası lisansüstü mezunu olanların ise %36,8'i İnternet'i kullanım düzeyini yüksek olarak değerlendirmektedir.

c. İlköğretim 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin yaşadıkları coğrafi bölge ile BİT okuryazarlığı düzeyi arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Öğrencilerin yaşanılan coğrafi bölgeye göre BİT okuryazarlık düzeylerini ortaya koymak amacıyla frekans ve yüzdeler hesaplanmıştır. Bununla ilgili verilerin dağılımı Tablo 8 ve Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 8. Yaşanılan coğrafi bölge ile BİT okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişkiye ait ki-kare analiz sonuçları

	İnternet Kullanım Düzeyleri			
		Değer	df	p
Yaşanılan Yerleşim Birimi	Ki-kare İstatistiği	37,69	12	,000

Yaşanılan coğrafi bölge ile BİT okuryazarlığı arasında yapılan ki kare testine göre yaşanılan coğrafi bölge ile BİT okuryazarlığı arasında anlamlı bir ilişki olduğu ($p \leq 0,05$) görülmektedir (Bkz. Tablo 8). Yani coğrafi bölgeler BİT okuryazarlığı üzerinde belirleyici değişkendir.

Tablo 9. Katılımcıların yaşanılan coğrafi bölgeye göre BİT okuryazarlık düzeylerine (internet kullanımı) ilişkin değerlerin dağılımı

Demografik Özellikler		İnternet Kullanım Düzeyleri						Toplam	
		Düşük		Orta		Yüksek			
		f	%	f	%	f	%	f	%
Yaşanılan Coğrafi Bölge	Akdeniz Bölgesi	2	11,8	9	52,9	6	35,3	17	100
	Doğu Anadolu Bölgesi	9	20,9	20	46,5	14	32,6	43	100
	Ege Bölgesi	8	19,5	23	56,1	10	24,4	41	100
	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	28	45,2	25	40,3	9	14,5	62	100
	İç Anadolu Bölgesi	60	18,9	151	47,5	107	33,6	318	100
	Karadeniz Bölgesi	20	14,4	81	58,3	38	27,3	139	100
	Marmara Bölgesi	37	18,8	113	57,4	47	23,9	197	100
	Toplam	164	20,1	422	51,7	231	28,3	817	100

Öğrencilerin yaşadığı coğrafi bölge ile BİT okuryazarlık düzeylerine bakıldığında kendi İnternet kullanım düzeyini en yüksek oranda düşük olarak değerlendirenlerin Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşayan öğrenciler olduğu belirlenmiştir. İnternet kullanım düzeyinin yüksek olduğunu belirtenlerin en yoğun oldukları bölge ise Akdeniz Bölgesi'dir. Coğrafi bölgelere göre öğrencilerin BİT okuryazarlık düzeyleri bölgelere göre BİT'e erişim durumuyla paralellik göstermektedir. Erişim oranları diğer bölgelere göre daha iyi olan bölgelerin BİT okuryazarlık düzeylerinin de diğer bölgelere göre daha iyi durumda olduğu söylenebilir.

Sonuçlar ve Öneriler

Bu çalışma, ilköğretim 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin sayısal uçurumun BİT okuryazarlığı göstergesi ile ilgili mevcut durumunu demografik özelliklere göre incelemeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla ilköğretim öğrencilerinin görüşlerine başvurulmuştur. Yapılan analizler sonucu aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- İlköğretim 7. ve 8. sınıf öğrencileri orta düzeyde BİT okuryazarıdırlar. Öğrencilerin yarıdan fazlası kendini bilgisayar kullanımında orta düzeyde görürken internet kullanımı ile ilgili değerlendirmelerde de durum farklılık göstermemektedir. Öğrencilerin yarıdan fazlası kendi internet kullanımını orta düzeyde görmektedir. Bu sonuç Aşıcı (2009) tarafından yapılan çalışmada elde edilen bulgularla örtüşmektedir.

- BİT okuryazarlığı ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. Araştırmanın cinsiyete göre BİT okuryazarlığını gösteren bu bulgu Dijk (2006) tarafından yapılan sayısal uçurum ile ilgili 2000-2005 yılları arasında gerçekleştirilen araştırmaların incelendiği çalışmadaki cinsiyet değişkeninin BİT'in kullanılma şeklini etkilediği şeklindeki bulguyla benzer eğilim göstermemektedir. Çalışmaların farklı çıkan sonuçların sebebi araştırma grubunun özelliklerinden kaynaklı olabilir.
- Öte yandan BİT okuryazarlığı ile anne eğitim düzeyi arasında anlamlı bir ilişki varken baba eğitim düzeyi ile bir ilişki bulunmamaktadır. Bu durum cinsiyet faktörünün BİT okuryazarlığı üzerindeki dolaylı etkisi olarak yorumlanabilir. Annesi okuma yazma bilmeyen öğrencilerin BİT okuryazarlık düzeyleri diğer gruplarınkine göre daha düşüktür. Anne eğitim düzeyi yükseldikçe öğrencilerin BİT okuryazarlık düzeyi de yükselmektedir. Bu sonuçtan hareketle BİT okuryazarlığı açısından anne eğitim düzeyine bağlı sayısal uçurum bulunduğu söylenebilir.
- BİT okuryazarlığı ile yaşanılan coğrafi bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bu sonuçtan hareketle BİT okuryazarlığı açısından yaşanılan coğrafi bölgeye bağlı sayısal uçurum bulunduğu söylenebilir. BİT okuryazarlığı en düşük olan öğrenciler Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden, en yüksek olanlar ise Akdeniz Bölgesi'nden katılanlardır. Bu bulgulardan hareketle Güneydoğu Anadolu Bölgesi ile diğer bölgeler arasında BİT okuryazarlığı açısından sayısal uçurumun olduğu söylenebilir. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından yayımlanan "Bilgi Toplumu İstatistikleri" (2010) başlıklı raporda gelir düzeyinde yaşanan iyileşmelerin e-dönüşüm sürecinde bilgi toplumuna dönüşümü hızlandıracağı belirtilmiştir. Türkiye'de mevcut duruma ilişkin bu çalışmada gelir düzeyinin iyileşmesi, bilgi toplumunun BİT okuryazarlığının da iyileşeceğinin göstergesi olarak düşünülebilir. Bu yorumdan da anlaşılacağı üzere gelir açısından coğrafi bölgerin farklılıkları düşünüldüğünde söz konusu rapor bu bulguyu desteklemektedir.

Araştırma sonuçları doğrultusunda bir takım öneriler yapılmıştır. Sonuçlara göre yapılan öneriler aşağıda sunulmuştur.

- BİT okuryazarlığı üzerinde anne eğitim düzeyinin belirleyici olduğu bulunmuştur. Bu durumdan hareketle kadınlara BİT okuryazarlığı becerilerinin kazandırılması konusunda gerekli eğitimlerin sunulması sayısal uçurum açısından olumlu gelişmeleri beraberinde getirebilir. Bu nedenle ilgili kuruluşlar tarafından geliştirilen politikalarda öncelikli olarak bu konunun ele alınması önerilebilir.
- Çalışmada elde edilen bir bulguya göre BİT okuryazarlığı açısından yaşanılan coğrafi bölgeye bağlı sayısal uçurum bulunduğu söylenebilir. Coğrafi bölgeler arasındaki sosyo-ekonomik farklılıklar göz önünde bulundurularak BİT okuryazarlığı kazandırılması amacıyla eğitim-öğretim dönemleri içinde MEB tarafından okullarda veya Halk Eğitim Merkezleri'nde (SBS kursları gibi) kurslar açılması önerilebilir

Kaynakça

Aşıcı, T. B. (2009). Sayısal uçurumun üniversite öğrencilerinin demografik özellikleri göre incelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Aytun, C. (2005). Dijital bölünme olgusu ve Türkiye üzerine bir uygulama. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Adana.

Bosman, M. M., & Chakraborty, J. (2001). The geographic distribution of home computer ownership in the southeast: An analysis of racial and economic differences. Computers & Education, 41, 259-269.

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı (2010). Bilgi toplumu istatistikleri 2010. [Çevrim-içi: http://www.bilgitoplumu.gov.tr/Documents/1/Yayinlar/BilgiToplumuIstatistikleri_2010.pdf], Erişim tarihi: 12.01.2011.

Dijk, V. J. (2006). Digital divide research, achievements and shortcomings, Poetics. Computers & Education, 34, 221–235.

Gökdaş, İ. ve Kayri, M. (2005). E-Öğrenme ve Türkiye açısından sorunlar, çözüm önerileri. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Elektronik Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(2). [Çevrim-içi: http://efdergi.-yyu.-edu.-tr/-makaleler/-cilt_II/-ig_mk.-doc], Erişim tarihi: 10.01.2011.

International Institute for Democracy and Electoral Assistance (International IDEA) (2001). Democracy and the Information Revolution: Values, Opportunities and Threats. Democracy Forum. [Çevrim-içi: http://www.idea.int/2001_forum/policy/Initial_Policy_Points.pdf], Erişim tarihi: 15.01.2011.

Küçükçınar, A., Zontul, H., Tüfekçi, T., Geray, H., Aşkar, M. ve Özcivelek, R. (2000). Sayısal uçurum: Dünya ve Türkiye'de durum. VI. Türkiye'de İnternet Konferansı, 9-11 Kasım 2000, İstanbul. [Çevrim-içi: http://www.baskent.edu.tr/~omadran/eskiweb/eskiweb/donem0405/ilf301/makaleler/sayisal_ucurum.pdf], Erişim tarihi: 10.01.2011.

Oruç, E. ve Arslan, S. (2002). Sayısal uçurumun önlenmesi: Stratejik plan Telekomünikasyon Kurumu. [Çevrim-içi: http://www.tk.gov.tr/yayin/raporlar/pdf/sayisal_ucurumun_onlenmesi.pdf], Erişim tarihi: 12.01.2011.

Öztürk, L. (2005). Türkiye'de dijital eşitsizlik: TÜBİTAK-BİLTEN anketleri üzerine bir değerlendirme. Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 24, 111-131.

Seferoğlu, S. S. ve Ilgaz, H. (2010). Sayısal uçurumun boyutları ve teknoloji politikaları. International Educational Technology Conference-IETC 2010, 26-28 Nisan 2010, İstanbul.

Shirazi, F., Ngwenyama, O., & Morawczynski, O. (2010). ICT expansion the digital divide in democratic freedoms: An analysis of the impact of ICT expansion, education and ICT filtering on democracy Telematics and Informatics. Computers & Education, 27, 21-31.

Şener, G. (2006). İnternet ve demokrasi ilişkisine dair eleştirel bir yaklaşım. 11. Türkiye'de İnternet Konferansı, 21-23 Aralık 2006, TOBB Ekonomi Üniversitesi, Ankara.

Türkiye İstatistik Kurumu (2010). Hanehalkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması sonuçları. [Çevrim-içi: http://www.tuik.gov.tr/VeriBilgi.do?tb_id=60&ust_id=2], Erişim tarihi: 01.11.2010.

Uçkan, Ö. (2008). Dijital bölünme ve bilgi uçurumu. Ulusal e-devlet Konferansı, 4-5 Kasım 2008, Ankara. [Çevrim-içi: http://www.edevletkonferansi.org/sunumlar.html], Erişim tarihi: 15.04.2011.